

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет природничо-географічний

Кафедра географії та геоекології

*Регіональна економічна і соціальна географія
(4 курс, 7-8 семестри)*

СИЛАБУС

2021– 2022 навчальний рік

Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри географії та геоекології.

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Семенюк Л.Л.)
(підпис) (ініціали та прізвище)

Розробник: кандидат географічних наук, старший викладач Зарубіна А.В.

ПШБ

Ел. адреса: agv22@ukr.net

**Інша контактна інформація: Antonina Zarubina (профіль на Facebook),
0504570262 (Viber)**

2. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни:	Регіональна економічна і соціальна географія
Спеціальність:	014 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма:	Середня освіта (Географія та Історія)
Рівень вищої освіти:	бакалавр
Форма навчання:	денна
Курс:	4
Семестр:	7-8

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів –	6
Блоків (модулів) –	4
Загальна кількість годин –	180
Тижневих годин для денної форми навчання:	2
Лекції	32 год (7 семестр) 16 год (8 семестр)
Практичні, семінарські	20 год. (7 семестр) 14 год. (8 семестр)
Самостійна робота	80/95
Вид підсумкового контролю:	Залік (7 семестр), Екзамен (8 семестр)
Зв'язок з іншими дисциплінами.	Основи суспільної географії, географія світового господарства, техніко-економічні основи виробництва, економічна і соціальна географія України

3-4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу “Регіональна економічна і соціальна географія” -

сформувати цілісний просторово-часовий погляд у студентів на сучасні соціально-економічні та політичні процеси в різних країнах і регіонах світу, набуття чітких знань та навичок у складанні їх комплексної соціо-економіко-географічної характеристики.

2. 2. Завдання курсу “Регіональна економічна і соціальна географія”:

- характеристика динаміки, тенденцій, закономірностей та перспектив розвитку соціальних, економічних та політичних процесів у регіонах світу;
- вміння давати комплексну суспільно-географічну характеристику зарубіжних країн світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема, аналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- характеристика особливостей розміщення продуктивних сил у межах окремих регіонів, умов та особливостей їх розвитку;
- визначення особливостей просторової організації суспільства країн світу;
- аналіз особливостей транспортної мережі країн світу;
- вміння давати комплексні суспільно-географічні порівняння різних країн та регіонів світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані наступні *компетентності*:

ЗК4 – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя;

ФК1 – здатність демонструвати знання теоретико-методологічних основ та історії розвитку географічної науки, використовувати поняттєво-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному);

ФК3 – здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі, опрацьовувати різні джерела географічної інформації, ефективно та вільно передавати географічні ідеї, принципи та теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій;

ФК7 – здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

Програмні результати навчання:

ПРН1 – знає та розуміє теоретико-методологічні основи та історію розвитку географічної та історичної науки, зокрема, понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії та історії й наукову періодизацію історичних процесів;

ПРН2 – описує основні механізми функціонування природних комплексів, суть територіальної організації суспільства, окремих їх компонентів, класифікує зв'язки і залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;

ПРН6 – знає та розуміє закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах;

ПРН11 – застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії та історії, їхні теоретичні й емпіричні досягнення; орієнтується у світовому й національному географічному та історичному освітньо-науковому просторі; опрацьовує різні джерела інформації; вільно

передає географічні та історичні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій;

ПРН12 – географічно мислить, критично сприймає інформацію; пояснює основні фізико-географічні та суспільно-географічні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації; встановлює географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства;

ПРН13 – встановлює закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах; пояснює та аналізує суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства.

5. Зміст дисципліни.

РОЗДІЛ 2 Суспільно-географічна характеристика країн Азії (7 семестр)

Тема 1. Загальна характеристика Азії

Особливості економіко-географічного положення Азії. Склад регіону. Сучасна політична карта Азії. Форми державного правління і територіального устрою країн Азії. Типи країн Азії за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації в Азії: АСЕАН, Ліга арабських держав. Райони збройних конфліктів та проявів тероризму.

Природні умови і ресурси регіону. Населення Азії. Урбанізаційні процеси. Світові міста, міські агломерації в Азії, мегаполіси Японії та Китаю. Працересурсний потенціал.

Особливості економіки країн Азії. Первинний сектор економіки. Добувна промисловість. Сільське і лісове господарство.

Вторинний сектор економіки. Основні промислові осередки і регіони. Третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли.

Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Азії та особливості їх участі у міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Азії.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Західної Азії. Рекреація і туризм. Туреччина: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Азії . Економіко-географічна характеристика Азії. Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн. Рекреація і туризм. Казахстан: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Промисловість та її галузі. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн регіону.

Японія. Місце країни у світі та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Традиції і технології у сільському господарстві. Транспортна система країни. Характерні риси просторової організації господарства: Тихоокеанський промисловий район, мережа технопарків і технополісів. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Японією.

Китай. Місце країни у світі та Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.

Експортна орієнтація економіки. Особливості розвитку і розміщення виробництв первинної і вторинної сфери. Домінуючі складові третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Спеціальні економічні зони. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Китаєм.

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Східної Азії. Рекреація і туризм. Індонезія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Азії

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південної Азії. Рекреація і туризм. Індія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Індія. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.

Особливості структури економіки країни, що розвивається. Спеціалізація сільського господарства. Видобування мінеральних ресурсів. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Індією.

Тема 6. Суспільно-географічна характеристика Австралійського Союзу

Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Австралії.

Особливості сучасного розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Географія вторинного та третинного секторів господарства. Характерні риси просторової організації виробництва товарів та послуг. Зовнішні економічні зв'язки, міжнародні зв'язки України з Австралією.

Тема 7. Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Нової Зеландії та Океанії. Поділ Океанії на Меланезію, Полінезію та Мікронезію. Форма державного правління й державного устрою країн регіону. Політико- й економіко-географічне положення Нової Зеландії та Океанії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал регіону та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Динаміка, структура, характер розселення населення Нової Зеландії та Океанії. Демографічні, соціальні, культурні процеси. Проблеми урбанізації. Корінне населення

регіону. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Нової Зеландії та Океанії. Місце Нової Зеландії та Океанії в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Нової Зеландії та Океанії. Загальна характеристика сільського господарства Нової Зеландії та Океанії. Транспорт і сфера послуг регіону. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності Нової Зеландії та Океанії. Порівняльна суспільно-географічна характеристика окремих країн регіону. Проблеми і перспективи розвитку Нової Зеландії та Океанії.

8 семестр

РОЗДІЛ 3. Загальна характеристика Америки

Особливості географічного положення Америки. Склад регіону. Сучасна політична карта Америки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації НАФТА, Меркосур, НАТО.

Природні умови і ресурси регіону. Населення Америки. Урбанізаційні процеси. Система розселення.

Особливості економіки країн Америки. Роль американських ТНК в економіці регіону. Первинний сектор економіки. Сільське господарство: вплив природних, історичних чинників та глобалізації на спеціалізацію. Лісове господарство. Вторинний сектор економіки. Основні осередки промисловості в регіоні.

Третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Америки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Америки.

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика США

США. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора США.

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України зі США.

Внутрішні відмінності, природна і культурна спадщина. Північ. Мегаполіс Босваш. Нова Англія – класичний приклад старопромислового району. Комплексна характеристика Великого Нью-Йорка. Вашингтон. Приозер'я. Чикаго. Північно-Західний центр. Південь. Гірські штати. Каліфорнія. Агломерації Лос-Анджелеса і Сан-Франциско. Північний Захід. Аляска. Гавайї. Англо-Америка як культурний регіон.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика Канади

Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Канаді. Особливості сучасного розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Характерні риси просторової організації. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Канадою. Внутрішні відмінності. Провінції Онтаріо і Квебек. Степові провінції. Британська Колумбія. Канадська північ. Природна і культурна спадщина. Проблеми і перспективи розвитку Канади.

РОЗДІЛ 4

Суспільно-географічна характеристика країн Латинської Америки

Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Латинської Америки. Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне та геополітичне положення, їх оцінка. «Сусідство» з США. Склад регіону. Сучасна політична карта регіону. Особливості історичного, культурного, соціально-економічного розвитку. Природно-ресурсний потенціал, його оцінка. Населення: чисельність та його динаміка, демографічна ситуація, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Рівень урбанізації, міста-гіганти. Сільське розселення, спосіб та умови життя. Українці в Аргентині, Бразилії та Уругваї. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Латинської Америки. Місце регіону в міжнародному поділі праці. Аграрно-сировинна спеціалізація. «Нові індустріальні країни». Галузева й територіальна структура промисловості Латинської Америки. Експортні галузі добувної промисловості. Гірничопромислові райони. Старі та нові галузі обробної промисловості, райони їх концентрації. Загальна характеристика сільського господарства регіону. Споживчі культури. Планаційні культури. Тваринництво. Транспорт: його розвиток і особливості. Структура транспортної системи і характеристика видів транспорту. Трансконтинентальні шляхи. Панамський канал. Сфера послуг регіону. Природна і культурна спадщина. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Бразилії

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Бразилії. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Бразилії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Бразилії. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Бразилії. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Бразилії. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

Розділ 5. Суспільно-географічна характеристика країн Африканського регіону

Тема 1. Загальна характеристика Африки. Особливості географічного положення Африки. Склад регіону. Сучасна політична карта Африки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Райони збройних конфліктів, проявів тероризму. Природні умови і ресурси регіону. Населення Африки. Урбанізаційні процеси. Система розселення.

Особливості економіки країн Африки. Первинний сектор економіки. Сільське господарство. Лісове господарство. Добувна промисловість. Вторинний сектор економіки. Особливості розміщення промислових центрів у регіоні. Третинний сектор економіки: особливості становлення і закономірності розміщення. Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли. Туристичні райони.

Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Африки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Африки.

Тема 2. Країни Африки

Єгипет. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки країни, що розвивається. Види діяльності, що визначають міжнародну спеціалізацію країни: транспорт, туризм, видобування мінеральних ресурсів, сільське господарство. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Єгиптом.

ПАР. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору економіки. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з ПАР.

6. Література для вивчення дисципліни.

Основна:

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : Навчальний посібник / В. В. Безуглий. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 704 с.
2. Безуглий В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу : Навчальний посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – 2-ге вид., доп., перероб. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 688 с.
3. Воронин В. П. Мировое хозяйство и экономика стран мира: Учебное пособие для вузов / Воронин В. П., Кондакова Г. В., Подмолодина И. Н. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 240 с.
4. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / А. П. Голіков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 463 с.
5. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик; за ред. В. М. Осипова. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 543 с.

Додаткова:

1. Максаковский В. П. Географическая картина мира. Кн. I: Общая характеристика мира / В. П. Максаковский. – М. : Дрофа, 2008. – 495 с.
2. Максаковский В. П. Географическая картина мира. Кн. II: Региональная характеристика мира / В. П. Максаковский. – М. : Дрофа, 2009. – 480 с.
3. Масляк П. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / П. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К. : Лібра, 1996. – 145 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: www.worldbank.org
2. Офіційний сайт Світової Торгівельної Організації. Режим доступу: www.wto.org
3. Офіційний сайт Комісії ООН з промислового розвитку ЮНІДО. Режим доступу: www.unido.org
4. Офіційний сайт корпорації British Petroleum (статистика з енергетики – Statistical Review of World Energy). Режим доступу: www.bp.com
5. Офіційний сайт ОІСА (International Organization of Motor Vehicle Manufacturers) – статистика з машинобудування. Режим доступу: www.oica.net
6. Офіційний сайт Всесвітньої організації World Steel Association (статистика з чорної металургії). Режим доступу: www.worldsteel.org
7. Офіційний сайт FAO (статистика з сільського господарства – Food and Agricultural Organization of the United Nations). Режим доступу: www.fao.org
8. Офіційний сайт компанії CNN. Режим доступу: www.money.cnn.com
9. Офіційний сайт ЦРУ США (статистика за країнами World Factbook). Режим доступу: www.cia.gov
10. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку (Organisation for Economic Cooperation and Development). Режим доступу: www.oecd.org

11. Офіційний сайт консалтингової компанії «Влант» (статистика по світовому господарству). Режим доступу: <http://www.vlant-consult.ru/projects/materials/>
12. Сайт регіональної статистики. Режим доступу: www.world-gazetteer.com
13. Географія світу. Режим доступу: www.geo-tur.narod.ru
14. Країни світу. Режим доступу: www.world-countries.org.ua
15. Країни світу. Режим доступу: www.allcountries.org.ua
16. Країни світу. Режим доступу: www.strani.ru
17. Офіційний сайт Австралійського статистичного бюро. Режим доступу: www.abs.gov.au
18. Основні огляди і доповіді ООН в економічній і соціальній сферах: <http://www.un.org/russian/esa/surveus.htm>
19. Проект «Всемирная география»: <http://worldgeo.ru/>
20. Організація об'єднаних націй: <http://www.un.org>
21. World Urbanization Prospects: <http://esa.un.org/unpd/wup/>
22. Міжнародна організація праці (МОП): <http://www.ilo.org>
23. Міжнародна організація з міграції (МОМ): <http://www.iom.org>
24. Всесвітня організація з охорони здоров'я: <http://www.who.org>
25. Світовий банк: <http://www.worldbank.org>
26. Світова книга фактів ЦРУ США: <http://www.cia.gov/librari/publications/the-world-factbook/>
27. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН: <http://www.fao.org>
28. Конференція ООН з торгівлі і розвитку: <http://www.unctad.org>
29. Общественная география современного мира: <http://files.schoolcollektion.edu.ru/dlrstore/00000c51-1000-4ddd-517d-3600483aebf5/index.htm>

7. Політика виставлення балів.

Всього передбачено 10 практичних занять у 7 семестрі і 6 практичних занять у 8 семестрі. Протягом навчального семестру студенти отримують за кожне заняття 5 балів (враховується рівень теоретичної підготовки та виконання практичного завдання). Можлива підготовка доповіді або презентації з питань, що виносяться на самостійне опрацювання — 5 балів.

Вимоги викладача

При роботі враховуються бали, що набрані протягом роботи на практичних заняттях, написанні самостійних робіт, виконанні практичних робіт, підготовці питань, що винесені на самостійне опрацювання.

При цьому обов'язково враховується:

- відвідування занять студентом та активність під час аудиторної роботи;
- вчасність виконання та захисту практичних робіт;
- недопустимість користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час перевірки теоретичних знань;
- недопустимість списування.

Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу чи змісту практичних завдань протягом робочого часу під час консультацій.

Методи навчання:

За джерелом знань:

- *словесні:* розповідь, пояснення, лекція, бесіда, диспут, дискусія;

- *наочні:* ілюстрація, демонстрація;

- *практичні:* практичні роботи, самостійна робота студентів з різними джерелами інформації, складання конспектів (тез), робота з картою, робота зі статистичними матеріалами, підготовка доповідей, повідомлень, презентацій, встановлення причинно-наслідкових зв'язків та географічних закономірностей, прогнозування тощо.

За характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, частково-пошуковий, пошуковий, дослідницький.

За логікою пізнання: аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, систематизація, класифікація, абстрагування.

Дистанційні методи навчання: метод індивідуалізованого навчання, навчання з освітніми ресурсами (освітні платформи Google Classroom, Classtime), телекомунікаційні методи (Zoom-конференції, робота у Viber-групах).

Методи контролю:

Підсумкове: залік, екзамен.

Поточне: фронтальне та індивідуальне усне опитування, письмове опитування, тестування, географічні номенклатурні та термінологічні диктанти, перевірка практичних робіт, перевірка конспектів (тез), перевірка виконання самостійної роботи, повідомлень, мультимедійних презентацій, контрольна робота тощо

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий екзамен	Сума
8 семестр											40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		

30

30

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано

8. Підсумковий контроль

Після 7 семестру на основі суми балів за семестр виставляється залік з розділу «Суспільно-географічна характеристика країн Азії». Перевірка знання політичної карти регіону.

Після завершення 8 семестру студенти складають екзамен з даної дисципліни, за вище зазначеною програмою, що охоплює розділи, Суспільно-географічна характеристика країн Англо-Америци та Латинської Америци, Суспільно-географічна характеристика країн Африки». В білеті передбачено: 1 – теоретичне запитання, 2 – питання аналітичного чи практичного змісту, 3 – політична карта регіонів світу.